

Foto: Marie Okrouhlá

Karel Čapek

*„Vzdělání je to,
co nám zůstane,
když zapomeneme
všechno,
co jsme se naučili
ve škole.“*

Vážené posluchačky, vážení posluchači,

v září proběhly zápisy a začátkem října první přednáškový den. Posluchačů není tolik jako v minulých letech, ale že mohou být přednášky v posluchárnách se živými přednášejícími, toho si posluchači cení nejvíce. Vždyť nikdo neví, zda takový stav vydrží. Všichni jen tiše doufáme, že tomu tak bude po celý akademický rok.

Dá se říct, že máme na každý den nějaké výročí, které by stálo za zmínku. Letos jsme si připomněli významné výročí zavraždění sv. Ludmily, která hrála velkou roli v našich dějinách.

Jistě si opět rádi zopakujete pár slovenských slovíček v článku o cestování vlakem. V příspěvcích našich posluchačů je zdůrazněna důležitost hlídacích babiček a dědečků pro vnoučata, ta zase pomáhají aktivizovat mozkové závity prarodičů. Lelkování, trochu lenošení, nebo lépe meditování, se nabízí s úbytkem slunečního svitu. Dozvíte se, jak vzniklo slovo lelkování, co přináší lidová pranostika a jaké byly a dosud přetrvávají podzimní zvyky. Ještě trochu zavzpomínání na dobu, když jsme byli dětmi a zamyšlení nad dnešní situací s nadějí, že se vrátíme do normálního života s fungujícími mezilidskými vztahy. Na závěr několik zajímavostí a na prevenci proti svodu k lenošení mozku najdete kvízy v zábavném koutku.

Krásné podzimní a zimní dny Vám přeje a těší se na Vaše příspěvky

Aurora Šindlerová 😊

Obsah

☼ <i>Aktuality z naší U3V</i>	2
☼ <i>Črípky zpoza hranic</i>	5
☼ <i>Příspěvky našich posluchačů</i>	8
☼ <i>Zajímavosti</i>	13
☼ <i>Zábavný koutek</i>	16

Aktuality z naší U3V

Společná iniciativa Asociace U3V ČR, z.s. a dalších veřejných vysokých škol

Rádi bychom Vás informovali, že Asociace Univerzit třetího věku České republiky, z.s., která sdružuje všechny veřejné vysoké školy z celé ČR, připravila po dobu, kdy nebyla možná prezenční výuka, sérii online přednášek, jejichž autory jsou členové AU3V.

Přednášky byly zahájeny v květnu 2021 a vzhledem k velkému ohlasu jsme se rozhodli v této činnosti pokračovat.

Od 20.9.2021 je vždy v pondělí od 10:00 hod. zveřejněna jedna nová přednáška na níže uvedeném odkazu:

https://www.youtube.com/channel/UC2mTABnaXTa9Gdij4ZR_oMQ

Doufáme, že Vám tato naše společná iniciativa všech českých univerzit udělá radost. Budeme rádi za Vaše komentáře a zpětnou vazbu pod jednotlivými přednáškami na You Tube.

U3V na Filozofické fakultě UK

Vážené posluchačky, vážení posluchači,

tak konečně nastal okamžik, na který jsme se všichni už skoro rok těšili a mohli jsme prezenčně zahájit výuku v naší Univerzitě třetího věku na FF UK.

Velmi si vážíme Vaší důvěry, přízně a „věrnosti“, že jste se na naši fakultu po tak dlouhé době vrátili a z Katalogu vzdělávacích programů U3V na akademický rok 2021/2022 si vybrali z nabídky cca 70 kurzů ty, které Vás nejvíce oslovili.

Pravda, oproti době „před covidem“ se počty posluchačů na fakultě snížili, ale i cca 2900 zapsaných studentů je pro nás velká odměna a současně i výzva, abychom pokračovali tam, kde nás pandemie zastavila.

Zápisy do studia U3V proběhly prezenčně a velmi Vám děkujeme za pochopení, toleranci a vstřícnost, kdy se nám podařilo vše v klidu a pohodě zvládnout.

Před Vámi i námi je nový akademický rok, nové výzvy a očekávání a já doufám, že se nám je podaří společnými silami splnit. Co víc si přát? Hlavně hodně zdraví. Vždy a všem.

Ing. Ilona Kellerová
Vedoucí Centra dalšího vzdělávání FF UK

Život na úsvitě dějin

Ludmila, kněžna a světice

Sv. Ludmila vystupuje z přítmi raného středověku jako mlhavá postava hodící se spíše na oltární obrazy než do reálného života. Přesto to byla skutečná osoba, která byla ve své době významnou a energickou ženou, nejen prosazující christianizaci země, ale zároveň i ovlivňující politický život Čech na rozhraní 9. a 10. století. Kdo to tedy byl, ta svatá kněžna Ludmila?

Podle všeobecně přijímaného názoru byla Ludmila, narozená někdy kolem roku 860, dcerou knížete Pšovské krajiny v místech dnešního Mělnicka. Jeho jméno bylo Slavibor a sňatkem jeho dcery s Přemyslovcem Bořivojem, snad kolem roku 874, byla zřejmě upevněna vazba mezi ústřední přemyslovskou mocí a podřízeným knížectvím kolem hradu Pšova, dnes Mělníka. Existuje ale i teorie o srbském původu kněžny, konkrétně z krajiny Milčanů.

V průběhu 9. století vystupují čeští slované jako spojenci Velké Moravy a zvláště Bořivoj Přemyslovec měl velice dobré a zřejmě i příbuzenské vztahy k Mojmírovcům a zvláště ambicióznímu Svatoplukovi. Snad to bylo někdy mezi léty 880 až 885 kdy Bořivoj, možná i v doprovodu manželky Ludmily, navštívil Svatopluka v jeho sídle. Důvodem bylo jistě politické jednání, ale jedním z jeho výsledků byl i křest Bořivoje a Ludmily, a to přímo z rukou arcibiskupa Metoděje.

Po návratu z Moravy dal kníže Bořivoj na svém sídle, Levém Hradci, vybudovat kostelík Sv. Klimenta a přivedl s sebou i slovanského kněze Kaicha. Křest ale vyvolal pohanskou reakci, které využil mocenský Bořivojův konkurent Stojmír, žijící v Bavorsku. Bořivoj byl nucen dočasně ustoupit na Moravu ale vrátil se s moravskou posilou a vojenskou mocí a zřejmě i lstí vzpouru potlačil. Přitom ovládl sněmovní pole s posvátným okrskem a knížecím stolcem v prostoru dnešního Pražského Hradu. Tím se stal definitivním vládcem země a Praha se postupně stala sídelním místem. To bylo potvrzeno také založením kostela Panny Marie, jehož zbytky jsou dodnes na Pražském hradě ke spatření.

Někdy před rokem 890 zemřel Bořivoj a o Čechách se v mezinárodních souvislostech hovoří jako o zemi pod svrchovaností moravského Svatopluka. Ludmila v té době vychovávala dospívající následníky, Spytihněva a Vratislava. Tato poměrně stabilní situace vzala za své, když Svatopluk v roce 894 umírá. Vládu nad Moravou převzal jeho syn Mojmír II. a ocitl se ve velice složitém postavení. Útoky Franků a nájezdy kočovných Maďarů komplikoval ještě boj o moc s bratrem Svatoplukem. Přemyslovec Spytihněv, který se v té době ujal vlády nad Čechy, usoudil, že je čas na samostatnou politiku a jeho příkladu následovala i knížata Lužických Srbů. Mojmír II. se rozhodl zasáhnout silou a vyvolal další střetnutí. Spytihněv se v této situaci vydal v doprovodu velmože Vitislava ke králi Východofrancké říše Arnulfovi a požádal ho o podporu. Mojmírovská moc se rozkládala a Velkomoravská, ještě nedávno tak rozlehlá říše, se rozpadala.

Pro promoravsky orientovanou kněžnu Ludmilu to byla jistě nelehká situace, ale kroky svého syna a dalších českých knížat bezesporu chápala a podporovala. Intenzivně se věnovala podpoře křesťanství a náboženským otázkám. V těch jí byl jistě rádcem kněz Pavel, o němž se zmiňují legendy. Příklon k západu se projevil i v dalších krocích knížete Spytihněva. Obnovení pobořeného kostela Panny Marie v Praze a založení nového kostela na Budči znamenalo také příchod latinských kněží. Vláda Spytihněva I. končí jeho smrtí roku 915 a vlády se ujímá jeho bratr Vratislav.

I Vratislav byl bezesporu schopným státníkem a pokračoval v úspěšném budování přemyslovské říše. Založením chrámu Sv. Jiří posílil křesťanství a význam Pražského hradu jako knížecího sídla. Promyšleným státnickým krokem byl jistě i sňatek s Drahomírou, pocházející z krajiny lutických

Stodoranů. Drahomíra byla jistě žena temperamentní a mocichtivá, což později vedlo ke konfliktu se stejně ambiciózní Ludmilou. Tím konfliktem ale určitě nebyl boj křesťanské světice s pohanskou hříšnicí ale síše šlo o střet dvou politických koncepcí či alespoň názorů.

Ludmila se zřejmě podílela na výchově svých vnoučat, tedy Václava, Boleslava a jejich sestry Přibyslavy. Podle legendy byl Václav vzdělán i v písmu. Na Budči ho latiskému písmu učil kněz, který je v pramenech uváděn jako Učen. Zřejmě šlo spíše o označení učence či učitele než o vlastní jméno. Podle některých legend se dokonce Václav vyznal i ve slovanském písmu. Takové vzdělání je i u příslušníka vládnoucí vrstvy naprosto mimořádné a lze se domnívat, že právě tím se projevil vliv kněžny Ludmily na výchovu mladých kněžiců. Pokud se totiž takového vzdělání dostalo Václavovi, je samozřejmé, že totéž se týkalo také Boleslava. Prostředí přemyslovského dvora té doby se tedy rozhodně nejeví jako primitivní a zaostalé.

Nelze popírat, že na vývoj Českého státu měl vliv i vývoj v sousedních zemích, a to především ve Východofrancké říši. Ta procházela krizí a její vnitřní rozpory, dané zejména sporem bavorské a saské dynastie o vedoucí pozici v říši, nastolovaly pro českého knížete otázku, kterou z těchto stran podpořit.

V této složité situaci v roce 921 zemřel kníže Vratislav a vlády se měl ujmout starší syn Václav. Byl ale pokládán za nezletilého, a tak prozatím vládla matka Drahomíra a Ludmila se ujala přípravy mladého knížete na úkol panovníka. A právě tehdy spor mezi snachou a tchyní nabral na prudkosti. Nebyl to samozřejmě jen spor dvou žen v nejvyšších mocenských patrech, ale dvou státnických koncepcí. Že docházelo k násilným střetům je jisté. V této situaci nebylo myslitelné, aby Ludmila žila v blízkosti své snachy, a tak odešla na hrad Tetín. Zde se nepochybně scházeli její stoupenci a přítomen byl i kněz Pavel.

Ani Tetín ale neznamenal úplné bezpečí. Drahomíra se uchýlila k prostředku, který nebyl v raném středověku nijak výjimečný. K úkladné vraždě. Na Tetín dorazili dva členové Drahomířiny družiny, Tunna a Gomon. Jejich jména znějí exoticky a jsou evidentně neslovanská. S největší pravděpodobností se jednalo o Vikingy, kteří byli s oblibou najímáni jako profesionální válečníci a ovšem i zabijáci. A tak se dne 15. září roku 921 naplnil osud kněžny Ludmily a Tunna s Gomonem vpadli do jejího domu a kněžnu provazem nebo šátkem uškrtli.

Události po Ludmilině smrti byly bouřlivé a byly neseny sporem mezi bavorskou a saskou hegemonií v říši. Brzy získala převahu saská strana, což nezůstalo bez vlivu na situaci Čech. Zde dosáhl plnoletosti mladý Václav a nastoupil na knížecí stolec. Jeho vláda byla naplněna státnickými, uvážlivými kroky k upevnění státu a překonání vnitřních rozbrojů. I po jeho tragické smrti pokračoval úspěšný růst Českého státu pod vládou Boleslava I. a Boleslava II.

Snad ještě v době vlády knížete Václava se začala šířit úcta k zavražděné kněžně a povídalo se i o zázracích u jejího hrobu. Později bylo její tělo přeneseno do Prahy a pohřbeno v bazilice Sv. Jiří. I tato exhumace je opředená zprávami o zázracích. Proto byla brzy pokládána za svatou. Svatořečena byla sice až v roce 1143, ale to bylo prakticky jen potvrzení už dlouhou dobu trvající úcty k první české světici. Pro středověkého člověka, ať už to byl panovník, kněz nebo prostý poddaný představovali národní světci nezbytnou součást osobní i národní identity. Pro panovnický rod byli důležitým dokladem legitimacy jeho vlády. Proto má mezi českými světci první místo právě Svatý Václav a hned vedle něho jeho babička, Svatá Ludmila. Oba patřili k panovnickému rodu, oba stáli u počátku středověké české státnosti a oba byli průkopníky křesťanství. Tím se ve své době stali nejen náboženskými symboly, ale také symboly národní a státní svébytnosti.

Jiří Pondělíček

☼ Čriepky zpoza hraníc

Zážitky z vlaku

Od malička mám cestovanie vlakom vo veľkej v obľube. Vyrastala som v rozvetvenej rodine železničiarov a ako železničiarke „dietko“ som mala vždy po ruke voľné lístky, alebo cestovné za pár drobných.

Moje cestovateľské spomienky vlakom siahajú až do detstva. V pamäti mi utkvelo niekoľko veselých príhod, ale aj jedna trochu nevydarená cesta z Liptova. Hneď po skončení ľudového festivalu vo Východnej sa naša rodinná „sešlost“ vracala domov nočným rýchlikom. Po rušnom poslednom festivalovom dni všetci – veľkí – malí - rýchlo zaliezli do kupé a zakrátko sme aj tvrdo zaspali. Nikto z nás nezbadal, že sa niekto zakradol do kupé a niečo si odtiaľ zobral. Až po zobudení sme zistili, čo chýba. Zmizli strýkove sandále a on ostal bosý. Záchrana prišla v stanici Kysak. Výpravca vlakov našiel v dopravnej kancelárii nejaké papuče, a tak strýko Janko domov „docupital“ v rozgajdaných „bačkorách“.

Moje sólo cestovanie začalo, keď som mala 15 rokov. Každý pracovný deň som sa vozila motoráčikom 25 km do mesta - sídla mojej strednej školy. Spoločnosť mi obyčajne robili moje tri spolužiačky. To boli cesty plné smiechu, malých zbojstiev, ba aj prvých lások. Veru stalo sa, že nie jednej z našej „štvorky“ sa občas pritrafil aj „obdivovateľ“, ktorý sedával vo vlaku blízko nás. Občas sa mi aj udialo, že môj voľný cestovný lístok zostal doma. Pokutu som však nikdy nedostala. Mala som šťastie. Sprievodcovia vlaku poznali nielen môjho tatka, ale aj strýka Janka, ba aj strýka Jozefa, ktorí boli z ich branže.

Od mojich devätnástich rokov to už boli cesty na oveľa dlhšie vzdialenosti. Skoro päť rokov som každé dva týždne precestovala vzdialenosť 540 km. Cestu som mala zadarmo. Tiež to boli zábavné cesty, pretože sa vždy našla nejaká študentská partia, ktorá cestovala mojím smerom. Raz som v Prešove stretla troch spolužiakov zo strednej, ktorí cestovali do Bratislavy a „odprevadili“ ma po Žilinu. Cestou pred Štrbou spolužiak Miro vybral plechovku rakúskeho ananásového džúsu. Urobil do plechovky dva malé otvory a plechovku podal mne ako prvej. Ja som si schuti upila a dala som ju kolovať ostatným. Keď plechovka skončila u Mira, ten celý prekvapený zjokol „Veď mne nezostala ani kvapka“. Nakoniec sa postupne všetci okrem mňa priznali, že ani oni nemali skoro žiaden džús. Mirovi to nedalo a otvoril plechovku a na veľké prekvapenie zistil, že v plechovke boli naskladané na sebe kolieska ananásu a džús bol iba uprostred medzi nimi. Skutočne iba prvý mal džús, preto ostatným ostali iba kvapky. Až potom sme si plechovku pozreli poriadne. Skutočne nešlo o džús, ale kompót. Vo veselej nálade sme nakoniec dojedli ešte aj ten ananás.

Po nástupe do zamestnania moje cesty vlakom menili smer. Služobné cesty smerovali v smere viac na západ, hlavne do Prahy, občas aj po celej republike, neskôr už len po Slovensku, však najviac do Bratislavy. Na východ zase boli nasmerované moje súkromné cesty. Kým rodičia ešte žili, cestovali sme za nimi veľmi často. Len čo sme nasadli v Žiline do vlaku, obyčajne moje malé ratolesti dostali taký hlad, že by po Poprade boli schopné zjesť skoro všetok „proviant“ pripravený na celú cestu. Myšlienky na jedlo som u nich „odháňala“ čítaním rozprávok, hádankami, skladačkami alebo kreslením. Dosť často sa stávalo, že sa do našich hier a hádaniek pridali aj spolucestujúci. Pri týchto cestách nebola núdza o miesta, vždy nás zachránil detský vozeň“, alebo nám asi aj šťastie prišlo, že vždy sme našli nejaké to voľné kupé.

Aj na služobné cesty mám krásne spomienky. Ak to boli cesty nad 200 km, obyčajne to boli cesty v jednotke. Ani tam nebola núdza o zhovorčivých cestujúcich. Moje „dopravácke srdiečko“ zvlášť potešila jedna služobná cesta vlakom z Prahy v novembri 2012, ktorá mala predohru už na stanici.

Stála som spolu s dvomi kolegyňami z práce v Prahe na „hlavním nádraží“ v dave pred informačnými tabuľami a čakala som na informácie o našom vlaku. Neďaleko nás stála mladá dievčinka, ktorá ma upútala svojim oblečením. Na sebe mala oblečenú modrú pelerínku a na hlave modrý baret v tvare lodičky ako mávali letušky. Všimla som si, že si ju so záujmom obzerajú viacerí z davu. Všetci za chvíľu už sme vyrazili na označené nástupište a záhadné mladé stvorenie mi zmizlo z dohľadu. Nastúpili sme do

vlak do vozňa prvej triedy. Po usadení sa na miesta, sa o nás začala starať „vlakúška“. Na moje veľké prekvapenie – usmiata a milá dievčinka s modrým baretom ako letuška. Prišla k nám s košíkom v ruke a ponúkla nám minerálku a niečo na čítanie. Celú cestu až po Ostravu bola cestujúcim po ruke a moja posledná služobná cesta vtedy ešte v rámci celistvej republiky bola príjemným zážitkom ako sa má cestovať, keď sa dopravca riadi podľa hesla „náš zákazník, náš pán“. Možno to bol zo strany dopravcu experiment, možno to takto na danej trati funguje dodnes... stačí sadnúť do vlaku a presvedčiť sa na vlastné oči...

Aj zo služobných ciest vlakom do Bratislavy mám veľa krásnych príbehov. Raz som cestovala v kupé s poslancom Slovenskej národnej rady. Ešte aj dnes si občas sadneme na kávu. Dokonca sa mi udiala aj zaujímavá príhoda. Po nástupe v Bratislave do rýchlika do jednotky sme spolu s oboma kolegyňami z práce nenašli ani jedno miesto na sedenie. Ostali sme stáť v chodbičke. Sprievodcu som sa opýtala, ako to vyzerá v dvojke. Dvojka je plná – znela odpoveď. Toto všetko si vypočuli cestujúci v neďalekom kupé. Sedelo tam 6 mladých mužov oblečených v športovom oblečení. Hneď sa nám ponúkli, že sa budú s nami striedať na miestach v kupé. Nakoniec o sebe aj prezradili, že sú z Košíc a chodia hrať ako „hradná muzika“ na uvítacie ceremonie pri vládnych návštevách. Cesta do Žiliny nám veru ubehla veľmi rýchlo.

Ako plynul čas, ciest ubúdalo. A čo sa deje u nás vo vlakoch teraz? Zmenili sa aj niektoré podmienky na cestovanie vlakom. V regionálnych a medziregionálnych rýchlikoch /ďalej len bežné rýchliky/, ktoré nie sú povinne miestenkové, nastúpila komerčná filozofia obsadzovania miest. V týchto rýchlikoch pribudlo tzv. označenie „Obsadené resp. vyhradené pre miestenku“. A čuduj sa svet, v celom vozni nájdete v súčasnosti skoro 90 % miest na sedenie označených uvedenou ceduľkou. Potom sa bežne môže stať, že kto sa usadí na takto označené miesto bez miestenky za 1€, musí uvoľniť miesto cestujúcemu s miestenkou. A je po dobrej nálade a spokojnosti z cestovania, pretože voľných miest nebýva až tak veľa. Uvedené rýchliky veru „nezívajú“ prázdnotou a niekedy „praskajú v švíkoch“ a to aj vďaka „dopravy zadarmo pre seniorov a študentov“, ktorí využívajú tieto rýchliky veľmi radi a často. Toto pravidlo pochopiteľne neplatí v povinne miestenkových rýchlikoch. Veru okúsila som iba raz cestovanie takýmto druhom rýchlikom bez miestenky. Veru nebolo to nič príjemné. Až dvakrát som menila miesto. Povedala som „už ani za svet,, nenastúpim do takýchto rýchlikov bez miestenky. Občas ma chytá zvedavosť a rozmar užiť si aj „komfortnejšie cestovanie“ a to si veru priplatím na povinne miestenkový rýchlik vyššieho štandardu. Nešťastie nemávam takéto nápady často, takže nezruinujem tým domáci rozpočet.

Naposledy som okúsila aj cestu „osobákom“. Išla som sa vykúpať do Bešeňovej. Nastúpila som do novej súpravy, ktorú „privial“ na prepravný trh prebiehajúci systém modernizácie. Krásne, čisté súpravy voňali novotou a hlavne neboli až tak **HLUČNÉ** ako staré „hrkátky“. Vo vnútri vozňa sedela asi šesťčlenná skupina seniorov, ktorá hlasitým rozhovorom naplnila celý vozeň. Nechtiac som sa stala svedkom ich rozhovorov od chorôb až po pohreb. Ďalší dvaja cestujúci „zhavili“ mobil. Vo vozni to bzučalo ako vo včelom úli. Ešte šťastie, že som v batohu našla sluchátká do uší. Rýchlo som si ich nasadila a sledovala z okna okolie. Pred obytnými zónami popri tejto modernizovanej trati mi do očí „udierali“ vysoké protihlukové steny, ktoré tu vyrástli ako huby po daždi. Našťastie neboli všetky ako „šedé myšky“. Občas sa na nich objavil nejaký ten rôznofarebný geometrický obrazec. Nuž čo k tomu dodať. Máme síce rýchlejšie trate, ale zároveň sa nám takto strácajú pred očami výhľady na pestré okolie.

Po tejto ceste za relaxom už viem, na čo nesmiem zabudnúť pred cestou vlakom. Nuž do batohu si pre istotu vždy zabalím okrem tabletu s e – knihami na čítania aj štuple do uší, aby som vo vozňoch bez kupé nebola nechtiac poslucháčom rozhovorov nielen hlučnejších skupín cestujúcich, ale aj cestujúcich s obľubou nekonečných debát cez mobil, čo je vo vlaku najnovší trend nielen mladšej generácie.

Život je neustála zmena...

Autor:

Ing. Anna Frličková

Študentka U3V pri ŽU v Žiline

Vysvetlivky:

železničárske „dietko“ - železničárske dieťa

rodinná „sešlost“ - rodinné setkáni

cesty v jednotke - cesty vo vozni prvej triedy

✿ Příspěvky našich posluchačů

CHVÁLA babiček a dědečků a dědečků a babiček

Začnu pohádkou...

Byla jedna holčička, která se jmenovala Věra, ale většinou jí říkali Věruška. Ať už to bylo řečeno mile, ale i s káravým tónem, když Věra něco provedla. No, moc toho zlobení nebylo, když se ale schylovalo k „exekuci“, většinou ji zachránil její milovaný dědeček (maminčin otec). Dědeček, s kterým chodila na procházky, poutavě jí vyprávěl o naší historii, o různých zajímavých místech. Zpívali spolu písničky národní i žertovné. A co básniček a říkanek Věrušku naučil. A co pohádek jí přečetl a povídal, když nemohla večer usnout, nebo byla nemocná. Od něj dostávala první knížky, které si už sama četla. Nevtrivním způsobem ji seznamoval i s etickými zásadami. Vždy říkal: „Když můžu, pomůžu“. Byl to velmi moudrý a rozumný člověk. Přežil i jejího tatínka, s ním se vnučka radila i o svém budoucím povolání. Vybrala si dobře, ve svém profesním životě pracovala s dětmi a mladými lidmi. Z Věrušky se stala Věra, získala pedagogické vzdělání a začala pracovat jako vychovatelka. Ve svém zaměstnání se seznámila se svým manželem. Mají spolu dvě dospělé děti, dceru a syna. Syn má dva chlapce – devítiletého a čtyřletého. A z nás se stali dědeček s babičkou. A tak pilně „babičkuji“, zkrátka si to „užívám“! Znovu se mi vybavují vzpomínky na chvíle prožité s dědečkem. A tak chodíme na výlety, hrajeme hry, zpíváme různé „prostonárodní“ písničky. Naše cesty „do“ a „ze“ školky a školy mají trochu delší trvání. Povídáme si o tom, co vidíme, nebo co bylo ve školce, i ve „velké“ škole. Několikrát jsem se „zúčastnila“ i distanční výuky. A co dědeček? Ten doma za mne hospodaří, „babičkuji“ totiž mimo Prahu. Také „dohlíží“ na to, abych naše „dárečky“ vedla správným směrem. A pomáhá mi připravovat pro ně program, když jsou u nás. Při našich cestách potkáváme stále více dědečků a babiček s vnoučaty. I když v „Koronavirové či Covidové“ době nás všichni nabádají, abychom se zavřeli a „zabednili“ doma. Chápeme to, náš organismus je již „opotřebovaný“ a více náchylný k nemocem. Ale když rodiče pracují ve zdravotnictví i v jiných profesích, tak se snažíme pomáhat. Víme, je to náročné, zpočátku abychom měli oči na všech světových stranách a později abychom aktivizovali naše mozkové závity. Někdy řešíme i sourozenecké „rozepře“. A na vnoučátkách pozorujeme vlastnosti jejich rodičů, shodné povahové znaky. Ale „obohacuje“ to nás a doufám, že i naše dětičky. V dnešní složité době snad dáváme i trochu pohody a radosti nejen sobě, ale i našim dětem – rodičům vnoučat. Myslím si, že i mezi námi – posluchači U3V – jsou také „hlídací“ babičky a dědečkové a mají obdobné zážitky jako my.

Vaše

Věra Voženílková, posluchačka U3V

Podvečerní lelkování

Venku se šepčí, ale ještě je brzy rozsvítit. Na práci či čtení už není vidět a mně se chce jen tak tiše posedět, popřemýšlet, odpočívat, vzpomínat – zkrátka chvíli **lelkovat, chytat lelky**. Přiznám se, že jsem živého lelka nikdy neviděla a vlastně nevím, co toto často užívané rčení znamená. A protože jsem zvědavá a mám ráda češtinu a její hrátky, dnešní lelkování jsem ukončila a zjistila, že:

Ptáček lelek žije téměř v celé Evropě, u nás se vyskytuje **lelek lesní**. Původně obýval nižší polohy našeho celého území, bohužel ale jeho počty stále klesají a dnes už máte možnost ho spatřit pouze na Hodonínsku, v okolí Ralska a na Třeboňsku. Patří mezi silně ohrožené druhy. Je veliký asi jako kos, nenápadně zbarvený (černo-hnědo-šedý), má velké černé oči – je to noční lovec, krátký široký zobák, dlouhá úzká křídla a dlouhý ocas. Obě pohlaví si jsou podobná, samečkův ocas a křídla zdobí bílé skvrny. Hnízdí v lesích, oblíbil si zejména paseky a průseky borů, vyhledává i vřesoviště.

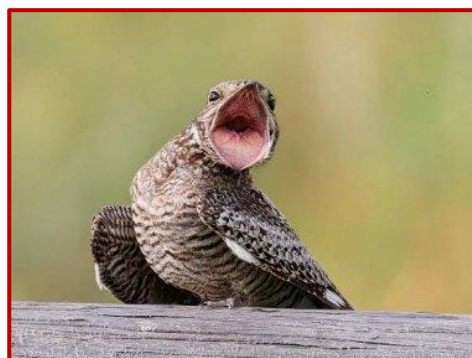
Zaslechnout je můžeme hlavně večer a v noci, kdy jsou aktivní a loví hmyz. Chytají kořist za letu do široce otevřeného zobáku. Jeho nejčastějším úlovkem jsou motýli a brouci. Den tráví v úplném klidu, chráněný svým zbarvením se přitiskne k zemi, pařezu nebo větvi stromu. Na zemi také hnízdí.

Lelek je stěhovavý pták, na zimu odlétá do Afriky. K zimovišti míří od konce srpna do září, zpět se vrací na přelomu dubna a května. Samečci přilétají zhruba o deset dní dříve, aby vyhledali a obsadili své teritorium. Samičku lákají zasnubnými lety a zpěvem. Okatě také vystavují své zbarvení křídel a ocasu.

Samička v červnu snáší obvykle dvě tmavě skvrnitá vejce, která pečlivě zahřívá. Samec ji střídá, aby si mohla vyhledat potravu. Zhruba po třech týdnech se vylíhnou holátka, jejich opeření trvá kolem dvou týdnů a za měsíc od vylíhnutí jsou samostatná.

V současnosti u nás žije asi 400–600 párů lelka lesního, na jeho úbytek má vliv zmenšování klidných ploch pro hnízdění a zejména světelný smog.

Idiom **chytat lelky, lelkovat** znamená lenořit, okounět, zevlovat, jen tak se poflakovat. Ptáčníci, kteří dříve loví ptáky, je chytali na lep (další časté rčení - „sedl mu na lep“). Bylo to dřevěné prkénko na nožce, natřené lepem a posypané návnadou. Ta ptáčka nalákala, letkami se ale často přichytil k prkénku a byl polapen. Lelek lesní ale přes den nelétal, v noci lovil létající hmyz a lepu se tak úspěšně vyhýbal. Lelka tedy nelze chytit, tedy ten, kdo chytá lelky, nedělá nic, jen tak kouká kolem sebe.

Etymologický slovník jazyka českého uvádí tuto definici: *lelek: odtud lelkovati, státi jako lelek, chytati, lapati lelky – tedy nečinně koukati, hleděti na něco s otevřenou hubou. Původ může mít tento idiom v podobnosti s velkým zobákem lelka.* Venkované v Evropě také vyzozorovali, že lelek v noci často zalétá do chlévů. Důvodem byl dostatek potravy – much a ovádů, lidé ale usoudili, že lelek široký zobák používá k upíjení mléka hospodářským zvířatům, k jejich dojení. Odtud také lidový název **lelek kozodoj** nebo **noční kozodoj** (v latině caprimulgus, v němčině Ziegenmelker, anglicky goatsucker). Nikdy ho ale při dojení nepřistihli, proto usoudili, že v chlévě

jen okouní, lenoší, zkrátka lelkuje.

Lelkování je někdy příjemná činnost, ale někdy je docela zábavné přestat chytat lelky a poučit se z různých zdrojů, o čem jsme si při lenošení a okounění jen tak přemýšleli.

Podzim na strakaté kobyle jede

Z lidových pranostik

O Marie narození
vlaštovek tu více není.

Po svatém Matúši
čepici na uši!

Na svatého Václava
každá plaňka dozrává.

Po teplém září
říjen zle se tváří.

Svatý Havel
do zelí zajel.

Svatá Voršila
jíní nasila.

Když na Dušičky jasné počasí panuje
příchod zimy to oznamuje.

Na svatého Martínka
dobrá bude peřinka.

Svatá Cecilie sněhem pole kryje.

Na svatou Kateřinu
schováme se pod peřinu.

Ondřej mosty staví,
Jiří je odplaví.

Z lidových zvyků

Svatého Martina bylo tradiční datum, kdy čeledi končila služba, dostávala mzdu a buď sjednala službu na další rok nebo hledala nového hospodáře. Byl to veselý den plný oslav – existují záznamy o nezbednostech a výtržnostech „Martínků“. Císař Rudolf II. vydal dokonce roku 1598 nařízení, že úředníci musí dohlížet, aby vysloužilá chasa v Praze „zdeť v zahálce nezůstávala“ a aby ji šenkýři nepřechovávali. Obce v tento den také uzavíraly smlouvy s obecním pastýřem, ovčákem a ponocným, které platila.

Přijatý pastýř uspořádal oslavu, nazývanou „martinská sýpka“ nebo „bejkova svatba.“

Ze 14.století se dochovala česká martinská koleda, se kterou chodili chudí žáci, ale i kanovníci a dokonce městský kat.

Tento den se konaly posvícenské hody s nezbytnou pečenou husou. Při společném obědě hospodáře s chasou dostával čeledín od hospodyně křídlo, aby celý rok „lítal“. Odcházející čeleď dostávala darem veliké buchty s povídky nebo mákem. Peklo se také zvláštní svatomartinské rohlíky, rohy a podkovy svatého Martina. Těmi obdarovávala děvčata své milé.

*Na den svatého biskupa Martina
milý hospodář a jeho družina
husy jedí, víno k tomu pijíce,
štědrého Martina chválíce,
páni, žáci a kněží se radují,
neb se jim koledy přibližují.
Pacholci a dívky svobodu mívají
a u jiných pánův se zjednávají.*

(Selská pranostika z roku 1710)

Z kuchyně našich prababiček

Medové cetle

„Rozvaříme v čistém železném polévaném a neoprýskaném kuthánku několik lžic medu až se škvaří a voní jako přeškvařené máslo. Pak kávovou lžičkou namáčenou do vody nabíráme škvařený med a lijeme na hromádky na plech potřený voskem. Necháme ztuhnouti rozlité hromádky a máme výborné léčivé medové cetličky.

Kdo přidá hrst strouhaných burských oříšků, rychle zamíchá a odstaví a klade hromádky – má ještě chutnější sousto.“

(Z Praktické hospodyňky Amálie Kužmínové)

Nada Bretová

Jetřichovice

Přišlo září a začátek nového školního roku. Ale pro nás to nebyl úplně normální školní rok, mamince totiž právě oznámili, že má dělat ředitelku školy v přírodě v Jetřichovicích. Jak, kdo a proč se zasloužil o to, že vybrali zrovna maminku, jsme se nikdy nedozvěděli. Šlo prý údajně o krátkodobý zástup, než seženou „normálního“ ředitele, a tak udělali „kozla zahradníkem“. Maminka měla jen jednu podmínku, když nikomu nevadil náš kádrový profil, a to, aby mohla vzít nás tři děti s sebou. To se jí splnilo, a tak jsme ve škole vrátili nové učebnice, rozloučili se se spolužáky a doma si zapakovali své táborové kufříky. Druhý den nás strejda Jirka na Hlavním nádraží naložil do vlaku a jeli jsme známou cestou do Děčína. Tam jsme přestoupili na autobus do Jetřichovic a za necelou hodinku jsme vystupovali U křížku, odkud už to bylo jablonovou alejí jen chvilka. Budova školy v přírodě, to byl starý mlýn, který byl opraven tak, aby tam každý měsíc mohlo přijet padesát pražských dětí za přírodou a čistým vzduchem. Do prvního turnusu zbýval týden, a tak jsme se rozběhli po okolí. Hned za chatou byl potok a nad ním skála, které se říkalo Mír, naproti už byly lesy a skály Mariánka a Vilemínka. V lese bylo plno hub, které jsme sbírali a nosili do kuchyně, většinou samé hříbky. Paní kuchařka výborně vařila a my jsme chodili i s maminkou na jídlo do společné jídelny, protože byt, ve kterém nás ubytovali, žádnou kuchyň neměl. Maminka měla pěknou kancelář, byl tam také starý gramofon a spousta desek, které jsme si mohli pouštět, hlavně večer, když už se neúřadovalo. Veškerý personál, to bylo pár lidí, všichni moc hodní a milí, takže jsme se tam hned cítili dobře. Ne jako doma, ale spíš jako na prázdninách. Ale hned další den nás vyvedl z omylu. Brášky maminka přihlásila do školy v Jetřichovicích a já, protože už mi bylo jedenáct, jsem musela dojíždět autobusem do České Kamenice. Autobus odjížděl každé ráno před sedmou, a když mi poprvé ujel, bála jsem se vrátit domů, protože další jel až před polednem, a tak jsem chodila po lese a brečela. A když už se mi zdálo, že chodím dost dlouho, tak jsem se vrátila. Ale bylo teprve deset, všichni

se smáli a řekli mi, že ráno jezdí jen dělnický autobus, potom školní, a ještě jeden před polednem. Takže když mi autobus ujede, nepůjdu do školy. Po tomhle zážitku už jsem si dávala pozor. Škola v České Kamenici stála na náměstí, byla to velká stará budova. Ve třídě se mi líbilo, učitelé byli hodní, děti mě přijaly mezi sebe, a tak jsem tam jezdila ráda. Ale už tu byl konec září a přijely první děti do školy v přírodě. Když se ubytovaly na pokojích, hned první večer se hlásily do různých kroužků, ať už to byl pěvecký, dramatický nebo sportovní. Vedoucí pěveckého kroužku Jarka znala plno písniček, hrála na kytaru a já byla nadšená, že tam můžu chodit taky. Jarka mi půjčila kytaru, ukázala první tři akordy, a tak jsem za pár dní už hrála první písničky, ale většinou jsme byli všichni venku. Už během listopadu napadl první sníh, otevřela se lyžařna, mohli jsme si vypůjčit lyže a lyžovali jsme skoro denně až do tmy. Turnusy ubíhaly jeden za druhým a poslední den byl vždycky rozlučkový. Hrál se divadlo, zpívalo a dělalo všechno možné a dětem se loučit ani moc nechtělo. Na Vánoce nebyl žádný turnus ani škola, a tak jsme sáňkovali, lyžovali a užívali si přírodu a volno. Vánoce byly nádherné, voňavé a plné dobrot. Na svátky za námi přijel strejda Miloš, přivezl plno dárků a pozdravů od zbytku rodiny, každý den s námi lyžoval, sáňkoval a dělal plno lumpáren, až se maminka zlobila. Celé svátky utekly moc rychle. A když potom na jaře sehnali pro školu v přírodě odpovídajícího ředitele, vrátili jsme se zase do Prahy, do svého maličkého bytu, do tříd mezi naše spolužáky a za pár dní už byly Jetřichovice daleko za námi. Všechny pěkné zážitky sice rychle uběhly, ale nám zůstaly krásné vzpomínky na milé lidi a na krásnou přírodu, vzpomínky, které už nám nikdy nikdo nevezme.

Tři „R“

Začal nový školní rok. Nový v tom, že když už se konečně otevřela škola pro všechny děti, hned ve vchodu je přivítala dezinfekce a také „tři R“, ruce - roušky - rozestupy.

To nám začínal nový školní rok s muzikou, protože nám před školou vyhrávala pivovarská dechovka a k tomu „tři P“. A co ta „tři P“ znamenala? Pozdravit - poprosit - poděkovat. Každé dítě vědělo, že když někde vejde, že má pozdravit, když něco chce, že má poprosit, a když to dostane, že má poděkovat. Že se mají starší lidé pustit sednout v tramvaji, v autobusu či trolejbusu, to bylo normální, a tak jsme většinou v tramvaji ani neseděli i když byla poloprázdná. Víím, byla jiná doba, jiné podmínky a jiné skoro všechno, ale jedno by se měnit nemělo, a to úcta nejen ke stáří, ale k lidem vůbec. A to ani nemluvím o úctě k hodnotám a k autoritám, i když dnes se to tak asi neprožívá. A těžko hodnotit něco, co jsme neprožili. Když vidím záběry těch malých dětí, jak sedí ve třídě v rouškách, připadají mi jako malí roboti. Sama nevím, jestli bych to zvládla, celý den být v respirátoru nebo v roušce, stačí mi to v samoobsluze, u lékaře nebo v MHD. Ale snad se brzy dostaneme do normální situace, kterou většina z nás dobře zná. Zase budeme v krámech, v tramvajích, v autobusech i ve školách bez roušek. A děti, ty budou běhat venku na hřišti a třeba i trošku zlobit, ale budou venku. A ve škole se budou učit, zpívat i sportovat bez testů, covid-pasů a bůh ví čeho ještě, moc bych jim to přála. Ten úplně normální, obyčejný život s kamarády a spolužáky i doma s rodinou. Snad se zase brzy vrátí doba, kdy se děti nebudou učit „tři R“, ale „tři P“. To první už nebudou potřebovat, a to druhé, to už bude na nás, abychom jim připomněli, jak funguje normální život a mezilidské vztahy.

Vladana Machiánová

☼ *Zajímavosti*

Ostružiník

Rubus fruticosus, ostružiník křovitý

Popis – keř v mnoha druzích a křížencích. Dvouleté nebo víceleté poléhavé a dřevnaté lodyhy jsou květonosné, jednoleté pruty jsou neplodné. Lodyhy mají obvykle ostny a střídavé, 3 – 5četné řapíkaté listy, na líci krátce chlupaté, na rubu běloplstnaté. Lístky jsou vejčité, na okraji stejnosměrně pilovité a na řapíku rovněž ostnitě. Květy, uspořádané v řídké hrozny, mají pětiplátečnou bílou nebo načervenalou korunu. Plodem je ostružina, složená z malých peckoviček, v době zralosti černá. Kvete v červnu a v červenci.

Výskyt – je hojný hlavně v jižní Evropě. U nás v lesních křovinách a na kamenitých stráních a v pobřežních houštinách.

Užívaná část – list.

Sběr a úprava – v červnu a v červenci se sbírají mladé a svěží listy. Suší se buď hned, nebo pro potravinářské účely (čaje) až po několikadenním zavadnutí, kdy list ztmavne a nabývá příjemné vůně (fermentace). Suší se ve stínu nebo teplotou nepřevyšující 40°. Droga chutná svíravě.

Účinné látky a působení – listy obsahují hlavně tříslovinu,

dále flavon a stopy silice.

Působí mírně svíravě, protizánětlivě a proti průjmům.

Užití – vnitřně v nálev (2 čajové lžičky řezaného listu na šálek, 2-3 šálky denně) hlavně proti průjmu, při střevním kataru, při žaludečních obtížích, též jako prostředek proti kašli. Zevně jako kloktadlo při zánětech dutiny ústní a k přípravě koupelí při kožních nemocech a špatně se hojících ranách.

Poznámka

Fermentovaný list, poskytující lahodný čajový nápoj nemůže nahradit čínský čaj, protože neobsahuje kofein, a nemá tedy vzpružující účinek. K fermentaci jsou vhodné jen mladé listy a proces vyžaduje, aby se zpracovávalo větší množství listů najednou.

Plody obsahují anthokyan, organické kyseliny, sliz, pektin a cukr. Užívají se k přípravě šťáv a sirupů.

Zdroj: Naše rostliny v lékařství

Korbelář, Endris, Krejča, Avicenum, Praha 1970

Pražské usedlosti – Horní Palata, U Nesypky 28/110

Na pozemcích starých vinic byl vybudován viniční domek, který se změnil v barokní usedlost počátkem 18. století. V obytném stavení je částečně zachováno renesanční zdivo a klenby. Dnes je budova patrová se sedlovou střechou a věžičkou. Přiléhají k ní hospodářské budovy, společně tvoří nepravidelné nádvoří. K usedlosti patří velká zahrada obklopená zdí s východní branou. Na pozemcích Horní Palaty byl roku 1890 vybudován nákladem České spořitelny podle projektu architekta Řepky Ústav pro nevléčitelné slepce (Na Hřebenkách čp. 737). Ústav tu funguje dodnes. Budova je jednopatrová v novorenesančním slohu. Okolo je rozlehlejší park a zrušené zahradnictví.

Zdroj: Katalog k výstavě Pražské usedlosti II., konané v Sále architektů na Staroměstské radnici v roce 2005-6

Taková zajímavá místa jsou nejen v Praze, ale v každé obci a každé místo má svoji historii. Napište, senioři jsou zvědaví a rádi se dozví něco nového. A pokud si myslíte, že to, co byste chtěli napsat není „nové“ – **nevadí!** I sdílení známého či stejného může potěšit.

Za seniory U3V FF UK se těší a příspěvky do časopisu zařadí Anežka Fridrichová

Víte, že

- Bílé patníky potkáte na cestách nejčastěji. Mají za úkol jednoduše **označovat kraj silnice** a pomáhají vám, zejména při náročnějších podmínkách, zůstat na silnici. Jejich přítomnost oceníte hlavně v případě husté mlhy nebo zasněžené a neprotažené silnice. Ale mohou vám zjednodušit řízení i **při nočních cestách**.
- Červené sloupky označují místo, kde se k silnici **připojuje účelová komunikace**. Příkladem mohou být **zemědělské nebo lesnické cesty**. Řidiči, kteří se z těchto cest připojují na silnici, mají povinnost dát projíždějícím vozidlům přednost. Nicméně ze strojů s nižším výkonem mohou mít také tito řidiči v řadě případů horší výhled. Proto byste na to v místě označeném červenými patníky měli myslet, jet opatrně a dávat pozor na cestu.
- Na modré patníky narazíte v místech, kde hrozí **vyšší riziko námrazy**. Patří mezi ně **mosty přes řeky, hráze rybníků nebo stinné a ostré zatáčky**. V každém případě byste, hlavně v zimním období, měli přizpůsobit styl jízdy. Je lepší jet chvilku opatrně než sedět v neovladatelném vozidle.
- Zeleno-bílé balisety upozorňují řidiče na **nebezpečná nebo velmi vytížená místa**. Zdůrazňují středovou čáru, případně vodorovné šrafování na silnici. Takto označená místa byste měli každopádně respektovat a nevyskytovat se tam.

Četba

Tereza Boučková Bhútán, má láska

Přiznávám, že do nedávna jsem věděla jen, že Bhútán se nachází někde na Dálném východě, nic víc, nic míň. Čirou náhodou jsem si v knihkupectví všimla, že moje oblíbená spisovatelka Tereza Boučková vydává další knihu, která se jmenuje Bhútán, má láska. Po jejím zakoupení jsem se dala do čtení a jen velmi neochotně tuto činnost přerušovala. Po přečtení už vím, že tento malý státeček se nachází mezi Indií a Čínou, respektive Tibetem.

Knížka podrobně popisuje dvoutýdenní putování osmičlenné české výpravy na kolech po Bhútánu, doprovázených dvěma tamními průvodci. Dozvěděla jsem se při tom mnoho zajímavého a poučného pro nás Evropany o tamní kultuře, přírodě a lidech, a také, že otroctví zde bylo zrušeno teprve v polovině minulého století. Zemi vládne moudrý osvícený král, který je lidem milován. Opustil honosný palác s množstvím sloužících a přestěhoval se i s krásnou manželkou a dítětem do malého domu, oklestil své pravomoci, které předal vládě tohoto království. Tamní lidé jsou skromní, nechťejí o moc víc než mají, bez reptání se podřizují příkazům a nařízením. Čeho se ale bojí, je hněv bohů. Lidé musí chodit do práce i škol oblečení v krojích ze 17. století. Školní docházka je povinná. V zemi je zakázáno kouření a v úterý pití alkoholu. Nejvyšší povolená rychlost v celém království je 60 km. Velmi zajímavé jsou postřehy ze

života mnichů v kláštorech. Vláda reguluje příliv turistů tak, že za nemalou taxu jim poskytuje ubytování v hotelech, plnou penzi a průvodce. Samostatné cestování je zakázáno. Tamní nádherná příroda není devastována přívaly turistů, především pak horolezců do Himaláji, jako v nedalekém Nepálu, kteří sice přinášejí do státní kasy značné částky, ale zanechávají po sobě nenávratně poničenou přírodu včetně přístupových cest k vrcholům velehor. Bhútánská vláda tak nečiní, neprodává svoji zemi na úkor budoucnosti. Bhútánské království se spokojeně, promyšleně vyvíjí vedle svých velkých sousedů Číny a Indie.

V tom shledávám velké poučení i pro nás!

Jak to paní spisovatelka umí, popisuje i v tomto bestselleru s humorem a nadhledem jí vlastním veškeré situace, i ty tristní. Určitě Vám vyvolá na tváři úsměv líčení zkušenosti se žvýkáním betelu, používáním toalet či ubytování ve vládou schválených soukromých ubytovacích zařízeních.

Závěrem konstatuji a za obdivuhodné považuji, že autorka knihy, pí Tereza Boučková (62), ač nemocná, během 14ti denního pobytu v tomto hornatém kraji na kole najela 475 km a vyšlapala do výšky 4000 m. Knižka je vybavena i kvantem krásných doprovodných barevných fotografií.

Kniha byla pokřtěna dovezeným svatým penisem, protože v Bhútánu je penis uctíván jako symbol štěstí a hojnosti a je proto všude vyobrazován – na domech, v obydlích ...

(zk)

❁ Zábavný koutek

Vyberte střídavě první a druhé písmeno

				PŘÍBUZNÁ	
				SEVŘENÁ RUKA	
				ODĚV	
				STROM	
				ŠŤÁVA	
				PEJSEK	
				JMÉNO	
				ŘEKA	
				ZNOVU	
				KŘESLO	
				BIOGRAF	
				LÁNY	
				MĚSÍC	
				HLODAVCI	

Těším se do školy

Přiřaďte k tancům zemi původu.

1. FLAMENCO
2. MAZURKA
3. ČARDÁŠ
4. POLKA
5. VALČÍK
6. KANKÁN
7. KOZÁČEK
8. SAMBA
9. KABUKI
10. BARONG
11. YORUBA

- A. JAPONSKO
- B. FRANCIE
- C. RAKOUSKO
- D. INDONESIE
- E. BRAZÍLIE
- F. POLSKO
- G. MAĎARSKO
- H. NIGERIE
- I. ŠPANĚLSKO
- J. ČECHY
- K. RUSKO

11, 2F, 3G, 4J, 5C, 6B, 7K, 8E, 9A, 10D, 11H

V následujících rčeních doplňte zeměpisný název tam, kde je vynechané místo.

1. Vidět _____ a zemřít.
2. Všechny cesty vedou do _____.
3. Dopadli jak sedláci u _____.
4. Jdi do _____.
5. Dlouhý jako _____.
6. Ty jsi tedy objevil _____, to už přece všichni dávno víme.
7. To je pro mě _____ vesnice, vůbec tomu nerozumím.

1. Vidět Neapol a zemřít. 2. Všechny cesty vedou do Říma.
3. Dopadli jak sedláci u Chlumce. 4. Jdi do Prčtic. 5. Dlouhý jak Lovosice.
6. Ty jsi tedy objevil Ameriku, to už přece všichni dávno víme.
7. To je pro mě španělská vesnice, vůbec tomu nerozumím.

Zkuste k sobě přiřadit města výroby/suroviny, kterými jsou tato města proslulá.

1. PLZEŇ	A. BOTY
2. TRUTNOV	B. SIRKY
3. SUŠICE	C. PERNÍK
4. HOŘICE	D. SÝRY
5. VAMBERK	E. RUČNÍ PAPÍR
6. MOCHOV	F. PNEUMATIKY
7. ČESKÉ BUDĚJOVICE	G. URAN
8. NOVÝ BOR	H. PIVO
9. ÚSTÍ NAD LABEM	I. CUKR
10. MOST	J. ŽELEZO
11. PŘÍBRAM	K. TRUBIČKY
12. RAKOVNÍK	L. SKLO
13. HRUŠOVANY	M. DLAŽDIČKY
14. PARDUBICE	N. KRAJKA
15. HLINSKO	O. KOŽEŠINY
16. ZLÍN	P. MRAŽENÉ ZBOŽÍ
17. TŘINEC	Q. PASTELKY
18. ZUBŘÍ	R. ČERNÉ UHLÍ
19. VELKÉ LOSINY	S. ELEKTROSPOTŘEBIČE
20. ŽELETAVA	T. MÝDLA

1H, 2O, 3B, 4K, 5N, 6P, 7Q, 8L, 9T, 10R, 11G, 12M, 13I, 14C, 15S, 16A, 17J, 18F, 19E, 20D

Uzávěrka pro příští číslo je 16. prosince 2021

Těšíme se na Vaše příspěvky – redakce Klubu posluchačů a absolventů U3V FF UK

Příspěvky zasílejte na e-mail: ff-blogklub@seznam.cz

Příští číslo, pokud pošlete příspěvky, vyjde v prosinci. Předem děkujeme za spolupráci.